GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 76. *Duminecă în 20 Maiŭ (1 Iunie)* 1884.

Din causa sĕrbătorii de Lunĭ, Sf. Constantinŭ și Elena, diarulŭ va apare Marțĭ după amedĭ. In casŭ însă cândŭ ne-arŭ sosi scirĭ mai importante, vomŭ scóte unŭ suplimentŭ.

Brașovŭ în 19 (31) Maiu.

Pe cândŭ supunemŭ presentele nóstre apreciărĭ cugetării și desbaterii cetitorilorŭ noștri, marea conferență națională este întrunită la Sibiiu.

Representanții poporului românŭ, liberŭ și legalŭ aleșĭ de alegĕtorii românĭ din Transilvania, Bănatŭ și Țéra ungurésca, în acestŭ momentŭ se salută pe malulŭ Cibinului cu iubire frățéscă și cu bărbăția și în unire românéscă vorŭ cumpăni și chibsui asupra celorŭ de făcutŭ.

Vremile sunt fórte grele.

Acum 16 anĭ cândŭ s'a alcătuitŭ legea numită a naționalitățilorŭ, din capulŭ locului numele națiunii române a fostŭ înmormântatŭ, și noi, membrii ei, amŭ fostŭ înregistrațĭ ca nisce cetățenĭ fără nume în „națiunea politică maghiară.“

O națiune e ca și o societate particulară care, décă e desființată, membrii ei se risipescŭ.

E vorba dér, cum s'adunămŭ membrii risipițĭ, cum sĕ ne strîngemŭ rĕndurile, cum sĕ găsimŭ mijloculŭ de-a puté *trăĭ* ca Românĭ în vechea nóstră monarchiă?

Nu înțelegemŭ bunulŭ séu rĕulŭ traiŭ individualŭ, ci traiulŭ nostru naționalŭ, ființa și esistența nóstră ca națiune egalŭ îndreptățită cu națiunea maghiară conlocuitóre.

Astfelŭ fiindŭ, trebue sĕ luptămŭ în limitele permise și legale, pentru ca naționalitatea nóstră sĕ fie recunoscută oficialŭ.

Orĭ-ce concesiunĭ, orĭ-ce făgăduelĭ fără recunóscerea naționalității nóstre n'au nicĭ cea mai mică valóre reală.

Numai din recunóscerea naționalității nóstre potŭ resulta drepturile de care avemŭ trebuință pentru desvoltarea și esistința nóstră atâtŭ individuală câtŭ și națională.

Pentru dobândirea acelei recunósceri trebue dér sĕ stăruimŭ și sĕ luptămŭ cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ *dreptulŭ* de-a trăí și a ne cultivá în limba nóstră strămoșéscă e unŭ *dreptŭ* eternŭ și naturalŭ.

Cine póte fi acela care s'aibă acea putere în lume se facă, ca nuculŭ sĕ producă prune și prunulŭ sĕ rodéscă nucĭ?

O asemenea putere supranaturală ar' trebuí s'aibă, în statulŭ nostru poliglotŭ, aceia, carĭ se gândescŭ sĕ facă din Românŭ Ungurŭ și mai târḑiu din Ungurŭ Némțŭ.

S'admitemŭ pentru unŭ momentŭ că s'ar găsí cărturarĭ de ai nostri, cari în numele poporului arŭ renunțá la dreptulŭ nostru eternŭ și naturalŭ și arŭ acceptá *politica de făgăduelĭ* conformându-se cu legea naționalitățilorŭ, care ḑice că „suntemŭ cetățenĭ maghiarĭ de soiŭ românescŭ.“ Nu credemŭ însĕ odată cu capulŭ că poporulŭ i-ar ascultá și i-ar urmá în acéstă a lorŭ cale de contopire în altă naționalitate și în altă lege decâtŭ aceea, în care s'a născutŭ și botezatŭ.

Instinctulŭ de conservare la poporulŭ românŭ e în gradŭ cu multŭ mai mare desvoltatŭ decâtŭ la mulțĭ cărturarĭ de ai nostri, la ale căror ferestri nu se mai aude colindându-se în diminéța lui moșŭ-ajunŭ.

Celŭ mai viu esemplu ni 'lŭ oferă în acéstă privință fosta *aristocrațiă română* ardelénă, care pentru a ajunge la saculŭ cu grăunțe s'a lĕpĕdatŭ de legea și credința neamului ei, s'a înstrăinatŭ de sângele ei. Sĕtênulŭ însĕ n'a fugitŭ nicĭ de jugulŭ iobăgiei, nicĭ de biciulŭ tiraniei; a statŭ pe locŭ, a dusŭ greulŭ și amarulŭ mărturisindŭ în lumea largă că e Românŭ și de aceea e oropsitŭ și prigonitŭ în țéra lui.

Viéța românéscă a poporului românŭ e ca și érba câmpului care, cu câtŭ o tai mai adêncŭ cu cósa, cu atâtŭ cresce și odrăslesce mai desŭ și mai frumosŭ.

Cine a urmăritŭ cu destulă băgare de sémă lupta nóstră pentru recunóscerea oficială a naționalității române în monarchia Austro-Ungară, acela scie, că ea nu datéză numai de erĭ séu alaltăerĭ și că prin urmare ea totŭ asemenea cu greu s'ar putea isprăví mâne séu poimâne.

Pentru aceea însĕ nu trebue sĕ ne descurajiămŭ.

Lupta e viéță și, pentru ca sĕ avemŭ viéță, trebue sĕ luptămŭ și noi cum au luptatŭ și părinții noștri și precum póte vorŭ trebuí sĕ lupte și urmașii noștri, până cândŭ conlocuitorii Maghiarĭ se vorŭ convinge că greșite și zădarnice le sunt tóte silințele lorŭ de a-ne contopí. In acelŭ momentŭ vorŭ tratá cu noi ca egalĭ cu egalĭ, și națiunea română va puté conlucrá împreună cu națiunea maghiară pentru binele și fericirea comună.

Scirĭ telegrafice.

Viena, 31 Maiu. — Maiestatea Sa a primitŭ la două óre după amédĭ în audiență privată pe principele Bulgariei. Principele purtá uniforma de colonelŭ alŭ regimentului 6 de dragonĭ. Audiența a duratŭ mai multŭ ca unŭ cuartŭ de oră.

Cronica ḑilei.

Aflămŭ că în Dumineca viitóre se va întruní earășĭ sinodulŭ parochialŭ de la biserica Sf. Nicolae din Prundŭ (Brașovŭ), deși auḑimŭ că unŭ membru s'ar fi esprimatŭ, că ar fi mai consultŭ, ca să se amâne*). Nu putemŭ invitá din destulŭ pre parochieni dela numita biserică de a participá înnumĕrŭ câtŭ se va puté mai mare, pentru ca astfelŭ cestiunile parochiale sĕ fie desbătute și apreciate cum se cuvine. Conclusele ce se vorŭ lua să nu mai fie pe viitorŭ dorința câtor-va inșĭ, carĭ în hiperzelulŭ lorŭ se simtŭ chemațĭ și îndreptățițĭ a avea pururea cele mai bune și cele mai salutare idei pentru a ferici pe parochieni. —

*

Lucrătorii ferarĭ din Pesta s'au pusŭ în grevă; au făcutŭ cunoscutŭ maiestățilorŭ lorŭ că dela finele acestei sĕptĕmânĭ vorŭ încetá lucrările, décă nu li se va regulá plata și nu se va reduce timpulŭ de lucru. Ca minimum alŭ plății sĕptămânale sĕ se stabiléscă 7 fl. și timpulŭ de lucru, care acum ține dela 5 ore diminéța până la 7 ore séra, sĕ fie dela 6 ore diminéța până la 6 ore séra.

*

La alegerile suplimentare din Viena pentru senatulŭ imperialŭ, a învinsŭ partidulŭ germanŭ care e pentru dualismŭ, în contra partidului guvernamentalŭ federalistŭ.

*

La 16 și 17 Maiu, ne spune »Vocea Covurluiului,« a plouatŭ bine la Bucurescĭ, Tecucĭ, Focșanĭ, Panciu,

*) Noi însĕ nu credemŭ că ar fi matadorĭ carĭ sĕ ḑică: le synode c'est moi, adecă eu sunt sinodulŭ.

FOILETONŬ.

Calulŭ fărmecatŭ.

(Narațiuue din viața Săcelenilorŭ.)

Cine nu cunósce pe așa numiții Mocanĭ dela Săcele din Transilvania? Cei d'ântâi economĭ de vite, carĭ cutrierau odată cu têrlele lorŭ nemărginite România și Bulgaria până în Balcanĭ, Moldova și Basarabia, ba chiar până la Donŭ; carĭ astăḑĭ sunt principalii comercianțĭ românĭ în Bucurescĭ, Brăila, Galațĭ, Buzĕu, Călărașĭ, Ploescĭ, Mizilŭ și în alte orașe ale României; din carĭ mulțĭ, strimtorindu-se totŭ mai multŭ terenulŭ pentru economia de vite, s'au așeḑatŭ ca proprietarĭ séu arêndașĭ în România; ér' acum carĭ au mai rĕmasŭ în vetrele străbune, vorŭ sĕ împopuleze Dobrogea, după ce guvernulŭ ungurescŭ le-a făcutŭ imposibilă esistința în vechia lorŭ patriă. Bărbații trăescŭ la economia lorŭ, ér' soțiele lorŭ cu copilașii remânŭ singure acasă. Odată de două orĭ într'unŭ anŭ vinŭ și ei și petrecŭ la familiele lorŭ câteva sĕptămânĭ.

Cu deosebire vinŭ pe la Sântu-Ilie și petrecŭ până la jumĕtatea lui Septemvre.

In acestŭ timpŭ se facŭ însurătorile și măritișurile.

Nu numai în conformațiunea fisică, dar' și în datine, Săcelenii, cum se numescŭ eĭ în Transilvania, se deosebescŭ multŭ de ceilalțĭ Românĭ ardelenĭ.

Femeile, dér' cu deosebire fetele trăescŭ în o separațiune orientală. Petrecerĭ cu danțurĭ nu se facŭ decâtŭ la nunte. Dér' și aicĭ mergŭ numai cele măritate și la care le-u venitŭ bărbații acasă. Fără bărbațĭ nu se ducŭ nicĭ la nunte. Fetele nu esŭ nicĭ până la biserică, decâtŭ numai în nóptea Crăcinnului și în Vinerea Pascilorŭ de sărută icónele, la Sântu-Ionŭ desŭ de diminéță de se miruescŭ și cândŭ se mărturisescŭ și se cuminecă.

Mamele, carĭ au sĕ-șĭ însóre feciorĭ, în aceste sĕrbătorĭ se ducŭ la biserică și-șĭ caută cu ochĭ de vulturŭ pe viitórea noră. Numai aicĭ póte s'o vadă. Junii, cari petrecŭ totŭ în România la têrle și economii, nu vĕdŭ nicĭ odată fetele. Pe cândŭ le vine timpulŭ de însuratŭ, le alegŭ părinții pe viitórea lorŭ soțiă și ei vinŭ numai ca mieii la junghiere de-șĭ bagă gâtulŭ în jugulŭ ascunsŭ în florĭ alŭ sântei și dulcei căsătorii.

După ce s'a dusŭ o rudă, cu deosebire vre o babă din a decea spiță de rudeniă la părinții fetei, ca sĕ mai ochéscă vre o dată fata, și sĕ arunce vre-o vorbă, că óre nu i-ar fi timpulŭ sĕ-i pună învĕlitórea, că, uite, sunt junii cutare și cutare, și o sĕ vină sĕ se însóre; apoi după cum prinde vorba lăsată, așa se apropiă totŭ mai multŭ, până se ficséză o serĕ, cândŭ junele merge cu părinții la vedere. Fata vine în casă cu cu o tavă cu dulcéță, oferă dulcéța și dispare. Ea nu grăesce nicĭ unŭ cuvêntŭ séu ḑice cel multŭ: poftițĭ! Atâta este tótă vederea. Ochii îi ține plecațĭ. Fițĭ însĕ sigurĭ, totŭ ochesce ea pe sub sprâncene pe viitorulŭ ei soțŭ. Décă-i place junelui, se ficséză séra de logodnă, décă nu, nu se vorbesce nimicŭ de logodnă și esŭ precum au întratŭ.

Acésta se întêmplă forte rarŭ.

Acum vre-o 40—50 anĭ fata venia în casă cu unŭ buchetŭ mare de busiocŭ, care ținêndu-lŭ la nasŭ îi acoperea tótă fața, în câtŭ junele în adevĕrŭ nu vedea mai nimicŭ.

Cu scólele, cu civilisațiunea, au începutŭ acum a se mai desorientalisa. Cu tóte acestea și acum se întêmplă de vecinulŭ celŭ mai de aprópe nu cunósce fața vecinului sĕu, décă-i urîtă séu frumosă, întrégă séu schilódă.

Săcelenii se însurau și se măritau mai nainte numai între ei. Celŭ multŭ décă se amestecau câte o dată cu brașovenii. De cândŭ cu civilisațiunea s'a schimbatŭ lucrulŭ. Advocațĭ, preoțĭ, proprietarĭ, funcționarĭ, mergŭ și-șĭ alegŭ câte o óchesă séu câte o blondină de la Săcele.

Cernatulŭ și Satulungŭ sunt adevĕrata și principala reședință a Săcelenilorŭ. Poți sĕ trecĭ pe strade prin Săcele și sĕ cugețĭ că nu te-a vĕḑutŭ nimenĭ, te-au vĕḑutŭ însĕ tóte babele, nevestele și fetele. Mai la fie care casă sunt anume făcute găurĭ mititele în pórtă séu în stoborŭ, fără sĕ se jeneze și sĕ fie observate, ceea ce pe feréstră

Odobescĭ, Rîmnicu-Săratŭ, Vasluiŭ, Bêrladŭ, Fălciu, Drănceni, Podu Turcului, Săscutŭ și Motescĭ. A plouatŭ puținŭ la Têrgu Ocna, Băcău, Iașĭ, Hușĭ, Adjudŭ, Ivescĭ Piatra, Buhușĭ și în genere în Moldova de susŭ. In România de peste Oltŭ a plouatŭ parțialŭ.

*

»L' Indépendence roumaine« află că studenții din Bucurescĭ s'au întrunitŭ la societatea »Unirea« și au hotărîtŭ sĕ subscrie o petițiune pe care o vorŭ adresá ministrului instrucțiunii publice și decanului facultății, ca sĕ céră revocarea d-lui Dr. Rîmniceanu. Studenții vorŭ enumerá tóte neajunsurile ce le întêmpină de trei anĭ din partea profesorului.

*

In comisiunea pentru regularea granițelorŭ dintre Austro-Ungaria și România s'a numitŭ, dice „România liberă,« în loculŭ d-lui N. Ioneseu, d. Leonŭ Negruzzi.

*

Aflămŭ că în județele Brăila, Ialomița și Husi în România mai tóte sĕmĕnăturile sunt compromise din causa secetii. Décă în dilele acestea ar plouá, totŭ ar mai fi speranță în privința porumbului, dar iarba și holdele s'au uscatŭ cu desĕvêrșire. O mulțime de muncitorĭ ardelenĭ se întorcŭ din țéră pe tótă diua în Transilvania. din causă că n'au putută găsí de locŭ lucru la câmpŭ în România.

*

La 22 ale curentei a fostŭ unŭ teribilŭ orcanŭ în Apoldulŭ mare. Vêntulŭ îngrozitorŭ smulgea din rădăcină arborii și-ĭ culcá la pămentŭ. Mai mulțĭ ómenĭ și-au perdutŭ viețĕ.

*

Poliția din Lembergŭ a arestatŭ și cercetatŭ casêle mai multorŭ persóne, care erau bănuite că facŭ propagandă socialistă. Printre lucrătórele stabilimentelorŭ d'acolo, s'a găsitŭ unŭ apelŭ, care le îndemnau sĕ ia parte la mișcarea socialistă. Poliția urmăresce cu mare zelŭ pe conjurați.

Caransebeșŭ, la 24 Maiu 1884.

Cândŭ vătămămŭ pe cineva, îlŭ urîmŭ din ambițiune, cândŭ unŭ omŭ nervosŭ prinde a bate pe cineva, cu vină, fără vină, cu câtŭ bătutulŭ strigă mai tare, turbéză și dă mai cu putere, și cândŭ ruptŭ de sbuciumare nu mai póte da, înjură dicêndŭ: »Tâlharulŭ mi-a scosŭ sufletulŭ, uite, mĕ lovesce altă haia din pricina nemernicului ĕstuia!« Elŭ bate, elŭ se vaietă, elŭ dă, elŭ de către pădure; vorba ceea: „hoțulŭ de păgubașŭ!«

Curatŭ așa făcŭ frații Maghiarĭ. Nervoșĭ din firea lorŭ, hărțăgoșĭ de soiu cum sunt mititeii, batŭ în noi bătaia orbului, noi strigămŭ „vai,“ lumea ne aude și tace, frații ne vĕdŭ și n'au ce ne face, noi ne smâncimŭ din o mână a lorŭ și dămŭ în alta. Cu câtŭ li se dă mâna pe bătaie, cu câtŭ strigămŭ mai tare, mai cruntŭ dau; ér cândŭ nu mai potŭ, ne înjură, că le scótemŭ sufletulŭ. Étă mersulŭ psichologicŭ alŭ frățescei nóstre convețuirĭ cu Maghiarii, de cândŭ ne cunóscemŭ istoria până astădĭ.

In vremurĭ grele ne-au pusŭ avantgardă spre apĕrarea și mântuirea lorŭ, împotriva dușmanilorŭ din afară, cândŭ a fostŭ țéra în pace au pusŭ lanțulŭ și cnuta pe noi, ne-au storsŭ puterile, ca sĕ se îmbuibe pe sine, ér în lumea largă istoria lorŭ ne-a tratatŭ dreptŭ unŭ poporŭ nemernicŭ și imbecilŭ.

Totŭ așa astădĭ ne strîngŭ în legĭ și afară de legĭ, ne tragŭ sudórea și sângele, drepturile ni-le iau, și totŭ noi cei oropsițĭ, totŭ noi cei înjurațĭ, nu de altceva dér fiindcă îi face nervoșĭ rĕbdarea și vaetulŭ nostru.

Fiindcă amŭ ajunsŭ sĕ vedemŭ din unŭ colțŭ alŭ țĕrii până în celalaltŭ 3 milióne de frațĭ deopotrivă apĕsațĭ, fiindcă ne dóre a trăí așa, fiindcă nu iubimŭ pe aceia, ce batŭ în noĭ, fiindcă în fine dorimŭ și lucrămŭ și noi pentru o stare mai fericită, frații Maghiarĭ se înverșunéză, dau mai amarnicŭ și strigă în lumea largă: „Luați-lŭ de sub mine că mĕ omóră!“ Ei dau, ei ne oropsescŭ, ei ne sugrumă, ei strigă.

Nesdrăvanĭ ómenĭ adevĕratŭ. Dér nu face nimicŭ, Voinicŭ e cine ține, nu cine dă. Amŭ ținutŭ o miiă de anĭ. „Unde-a mersŭ miia, mérgă și suta,“ vorba Românului.

La Clușiu stegarii culturei apusene în rĕsăritŭ calcă pe cele mai sfinte suvenirĭ ale nóstre, batjocurescŭ în unŭ modŭ barbarŭ tinerimea nóstră, pe cândŭ ea împlinesce cea mai sântă datoriă de pietate față de bărbații, carĭ au trăitŭ și au muritŭ pentru națiunea și țéra lorŭ. La Clușiu junimea poporului cavalerŭ (Lovagias nemzet), cu vorbe și maniere scârnave insultă femeile nóstre. La Clușiu generația viitóre a poporului isvorŭ de cultură în Orientŭ, cu maniere de crîșmă infectéză pe unŭ profesorŭ în prelegerile sale. La Clușiu poporulŭ patriotŭ demonstréză în contra acelora, carĭ serbéză credința Românului față de tronŭ. Tóte ĕstea ni-le facŭ frații Maghiarĭ, cu carĭ ne-a învrednicitŭ, cine ne-a învrednicitŭ sĕ trăimŭ frățesce sub același coperișŭ. Amarnică frățietate!

Le sufere Românulŭ tóte astea, onorabilĭ compatrioțĭ, dér le încrestă la răbușŭ. Inghite Românulŭ, le ia tóte la inima lui, îșĭ face din tóte ĕstea o tristă comóră, din care va adăpá pe fii și strănepoțĭ. Étă partea, ce ne aruncațĭ, de pe masa, din care vĕ îmbuibațĭ, pe socotéla nóstră, frațĭ în Christosŭ, ce ne sunteți!

Nu ne slăbițĭ din o dragoste, și ne prindețĭ în alta.

Pe cândŭ în Ardélŭ la Clușiu copiii voștri ne batjocorescŭ, pe atuncĭ la Caransebeșŭ, voi părinții țĕrii ne dațĭ nouĕ semne de dragoste.

In dilele astea tocmai trei concetățenĭ Maghiarĭ modernĭ, în frunte c'unŭ medicŭ asemenea maghiarŭ de némŭ (dar jidauŭ de soiu), cu numele Dr. Weiss, au peregrinatŭ la Pesta, la ministrulŭ Trefort (asemenea maghiarŭ), ca sĕ céră din paralele țĕrii 3000 fl. spre susținerea unei grădinĭ de băețĭ cu școpŭ de maghiarisare, fiindŭ că, de! ei fii lui Arpad (?) suntŭ bătuțĭ de D-deu a trăí în mijloculŭ unui némŭ afurisitŭ, între rebelii Românĭ bănățenĭ, carĭ nu numai, că țînŭ la limba și naționalitatea lorŭ, nu numai, că nu se lasă maghiarisațĭ, dar au obrazulŭ de a fi mai mulțĭ la numĕrŭ în acestŭ colțŭ de țéră, și prin urmare amenință a rĕmênea Românĭ, în potriva tuturorŭ opintirilorŭ D-lorŭ, carĭ sunt martirii maghiarismului pre aceste părțĭ.

Onorabilii concetățenĭ, carĭ între noi fie disŭ, trăiescŭ de pe pielea Românilorŭ, după mărturisirea gazetelorŭ ungurescĭ, au descrisŭ ministrului pe Românii de aicĭ de contrari statului, ér' pe sine dreptŭ apostolĭ séu mai bine disŭ mucenici ai ideei de statŭ maghiarŭ. Ei, carĭ au înființatŭ acea grădină, cu nobilŭ scopŭ (?), fără para în pungă, numai așa pe socotéla babacăi Trefort prin lamentările și icóna, ce au făcut-o despre fața Românilorŭ de aicĭ, au mișcatŭ inima ministrului și acesta le a promisŭ, că va pune mana sa de ferŭ, spre mântuirea ideei de statŭ maghiarŭ.

Românii de aicĭ indignațĭ de purtarea acestorŭ onorabilĭ concetățenĭ, i-au luatŭ la socotélă, unulŭ mai șiretŭ s'a lăpădatŭ, unulŭ n'a fostŭ de a-lŭ prinde, ér' alŭ treilea, Maghiarulŭ jidanŭ Dr. Weiss, întrebatŭ fiindŭ, de consêmte cu cele spuse în gazete în asta privință și de s'au făcutŭ cu scirea D-sale, a rĕspunsŭ cu „ba.« — Pune pe hârtiă D-le, ce spui, i-au disŭ Românii. — Pe onórea mea! a rĕspunsŭ jidanulŭ. — Ne cunóscemŭ D-le, pune pe hârtiă, nu te codí au reflectațŭ Românii. — Asta nu-o potŭ face, a disŭ apostolulŭ. Atuncĭ suntemŭ în curatŭ, au sfîrșitŭ Ramânii. Dar asta la o parte, asemenea caractere găsimŭ destule între noi, fii ai lui Arpad, n'are sĕ ne surprindă, dar alta e mai mare:

De anĭ de dile Românii grănițerĭ, esclusiva poporațiune de aicĭ, setoșĭ și ei de cultură, pe propriele lorŭ parale, câștigate cu sângele lorŭ vĕrsatŭ pentru patriă, cerŭ dela ministru, sĕ li se concédă înființarea unui gimnasiu confesionalŭ. S'au făcutŭ representațiunĭ, suplicĭ, ursorii și totŭ ce s'a putută, ministrulŭ însĕ, părintesculŭ și de lumină respânditorulŭ ministru, tace în interesulŭ culturei și a ideii de statŭ maghiarŭ. Pe parale proprii, spre cultivarea unui colțŭ de țéră, ce jertfesce banĭ și sânge pentru patriă, nu ni se concede ridicarea gimnasiului. Nu ni se concede, și asta ni se întêmplă din partea concetățenilórŭ și ni se întêmplă asta în Europa civilisată.

Cândŭ unŭ poporŭ întregŭ îșĭ cere mijlóce de cultură din propria-i sudóre, nu i se dau, și cândŭ 3 indivizĭ de trista proveniență, ceru parale din sudórea altora, pentru unŭ institutŭ de maghiarisare, adecă cu scopulŭ idealŭ de a stârpi popóre, lada țĕrii se deschide. Cumplită comediă! E revoltătoriu! Dar o înghițimŭ și asta scumpă patriă comună! Pe noi ne dóre și asta, și opinia publică ungurésc ne tratéză de dușmanĭ ai statului; ne dóre de noi și ei strigă: érășĭ „Hoțulŭ de păgubașŭ!«

Nu ni se concede școla, nu ni se értă cultivarea dar sĕ se scie, că o școlă tristă și puternică facemŭ din desamăgirile cu carĭ suntemŭ hrănițĭ, școla, în care se intêlnescŭ Românii dela opincă până la Vlădică. —

Totŭ în dilele estea la congregația din Lugoșŭ s'a pertractatŭ causa medicului din Caransebeșŭ, érășĭ unŭ maghiarŭ înfocatŭ, jidanulŭ Dr. Ziprioss, care la alegerea de Vice-comite a votatŭ cu candidatulŭ ungurilorŭ, în fine unŭ patriotŭ martinŭ ca și cei trei de mai nainte (martirŭ pentru chimirŭ.) Erá sĕ fie alegere nóuă de medicŭ, fiindcă terminulŭ de 6 anĭ, pe care fusese alesŭ a espiratŭ. Dênsulŭ însĕ a pretestatŭ în contra concursului dicêndŭ că a fostŭ alesŭ pe viéță! Audĭ vorbă? alesŭ pe viață, (de ce nu și pe mórte?), cândŭ legea spune 6 anĭ și alegĕtorii asemenea. La Congregațiĕ în potriva voinței Caransebeșenilorŭ și a legii, a trasŭ cumpăna pe partea jidanului, fiindcă de, maghiarŭ nu e? patriotŭ nu e?

Sĕ se mai scie încă și aceea că pomenitulŭ medicŭ nu scie buche românéscă (căcĭ e patriotŭ), și fiindcă țĕranii românĭ din cercŭ și comună n'au ajunsŭ încă la acestŭ gradŭ de patriotismŭ, ca se scie nicĭ ungurescе nicĭ jidovesce, e silitŭ bolnavulŭ sĕ se înțelégă cu acela în a cărui mânĭ îi stau dilele, în limba păsăréscă. — Amŭ ajunsŭ sĕ fim vindecațĭ cu puterea și de limbĭ străine. Halalŭ de leaculŭ, ce întră pe calea asta în stomachulŭ Românului, dar nu face nimicŭ, többis veszett Mohácsnál.

Iată totŭ atâtea ghioldurĭ la adresa nóstră și totŭ noi dușmanii statului. Frații maghiari daŭ și strigă e lungŭ pomelniculŭ acestorŭ tratărĭ frățescĭ și dacă nu ne amŭ și propusŭ a înghițĭ sirguitorĭ și a aduna veninulŭ totŭ, până va da din noi afară, ar fi trebuitŭ sĕ luămŭ lumea în capŭ. Speranța frațilorŭ de a vĕ înmulțĭ numĕrulŭ nu li-o răpimŭ însĕ mai avemŭ dile de traiŭ pe acestŭ pămêntŭ, stămŭ locului și înghițimŭ se vedemŭ câtŭ va durá și acestŭ procesŭ. —

La 3 (15) Maiŭ, dĭ sfântă și neuitată și noi Românii de aicĭ amŭ serbatŭ dulcea aducerea aminte a frațilorŭ căduțĭ pentru națiune, patriă și tronŭ. O societate frumósă a eșitŭ în o pădure din apropiere cu musică și veseliă. Am dusŭ și copii noștrii, sĕ mai vadă și eĭ odată și sĕ țină minte! Petrecerea cu toaste și hore au duratŭ până în nópte. Gendarmi nu am avutŭ nicĭ asistență universitară, nicĭ chiarŭ culte cântece scârnave. Cu tóte estea însă ne amŭ petrecutŭ cu toții bine și întorcêndu-ne pre la casele nóstre, deșĭ nu ne amŭ aflatŭ ferestrile și porțile sparte (fiindcă de, aicĭ frațilorŭ nu le dă mâna se facă glume próste), amŭ dormitŭ totușĭ în pace.

S'au făcutŭ cercetărĭ ascunse, că nu cumva amŭ pusŭ Daco-Româniă la cale, dar acelea au fostŭ ridicule căcĭ țiganii musicanțĭ au ajunsŭ la rolulŭ de polițai, dar nicĭ acestia n'aŭ sciutŭ sĕ spună altceva. decâtŭ că s'a disŭ să trăiească Românii și la anulŭ cu bine·

Rădăcină.

Corespondență particulară a »Gaz. Trans.«

Bucurescĭ, 17 Maiu.

Timpulŭ băilorŭ a începutŭ și totușĭ boerii stau adunațĭ în orașulŭ lui Bucurŭ și chibzuescŭ asupra celorŭ de făcutŭ, ca Românului sĕ-ĭ mérgă mai bine în Țéra-românéscă.

Revisuirea constituțiunii în curêndŭ se va terminá și parlamentulŭ de bună sémă nu se va închĭde mai înainte de a votá noua lege electorală. Unii sunt însă de părere, că discutarea și votarea acesteĭ legĭ va fi amânată până la sesiunea de tómnă.

---

n'ar puté-o face. S'a întêmplatŭ, că trecêndŭ câte unŭ june, fata l'a vĕdutŭ căscândŭ séu suflându-sĕ și displăcêndu-i, cândŭ a pețit'o l'a refusatŭ numai din acestŭ motivŭ.

Așŭ dorí ca toțĭ Românii sĕ cunóscă totŭ atâtŭ de puținŭ despărțirea séu divorțulŭ, cum îlŭ cunoscŭ Săcelenii. In Săcele abia din generațiune în generațiune décă se întêmplă vre-o despărțire. Care se fie causele acestei fericite aparințe sociale? Suntŭ mai multe! In casulŭ ântâiŭ este sentimentulŭ religiosŭ. Ce a legatŭ biserica, Săcelenii nu mai desfacŭ. Bunăstarea materialĕ încă îșĭ are influința sa însemnată. Femeile sunt renumite de răbdătóre séu paciente. Cândŭ suntŭ nefericite în căsătoriă, ele suferŭ și tacŭ. Cum am vĕdutŭ mai susŭ bărbații se întêlnescŭ numai de câte-va orĭ în anŭ cu femeile lorŭ. Prin urmare nicĭ nu au timpŭ sĕ trăéscă rĕu împreună. Pe cândŭ ar începe să se urască unii pe alții și sĕ încépă neunirile, se despartŭ, ducêndu-se bărbații la economiile lorŭ, ér femeile rĕmânŭ acasă. Așa ei trăescŭ totŭ ca însurăței.

Femeile sunt frumóse, chiar prea frumóse. Sunt inteligente și lucrătóre.

Pentru tóte aceste calitățĭ fetele din Săcele sunt fórte căutate, fórte multe sĕ mărită în România.

Așa suntŭ Sacelenii și unele datine ale lorŭ. Le-amŭ amintitŭ pentru ca sĕ cunóscemŭ puținŭ tĕrêmulŭ pe care sĕ petrece istoria ce vinŭ sĕ vi-o narezu.

* * *

Câțĭ anĭ vorŭ fi nu sĕ scie, căcĭ s'a întêmplatŭ de multŭ și familia, în care s'a întêmplatŭ istoria, adĭ nu mai esistă.

Erá odată unŭ Săceleanŭ fórte avutŭ cu numele Petru Belianŭ. Têrla lui acoperea unŭ câmpŭ întregŭ. Ciobanii lui bătéu ciobanii dela dece tê le. Elŭ ducea lâna la Brașovŭ pe o sută cincĭ-decĭ de carĕ celŭ puținŭ. Avea herghelii de cai sĕlbaticĭ ca valurile Dunării. Avea atâtea vacĭ, încâtŭ puté sĕ facă baltă albă de lapte, dar cine avea grija lorŭ se le mulgă. Le sugeau vițeii și șerpii.

Elŭ avea numai unŭ copilŭ cu numele Mărcelŭ. Mărcelŭ erá frumosŭ, erá și deșteptŭ. Cu tóte că erá numai de douĕ-decĭ de anĭ, elŭ erá mâna cea dréptă a bătrênului Belianŭ.

Zamfira pusese la Crăciunŭ ochii pe Florica lui Stiubeiu, și a disŭ în sine: »numai Dumnedeu s'o țina, acésta are să-mĭ fie noră!« Plăcutu-i-a Zamfirei de Florica, orĭ de cele douĕ mii de oĭ și totŭ atâtea mii de galbenĭ, ne vomŭ luminá în cele următóre. Nicĭ Belinescĭ, nicĭ Stiubescĭ adĭ nu mai esistă. Peste mormintele lorŭ putemŭ sĕ spunemŭ adĭ totŭ ce scimŭ, totŭ ce ni s'ă spusŭ.

Belianŭ venisă pe Crăciunŭ acasă. Marcelŭ remasese la tĕrlă. Zamfira venindŭ dela biserică dice către Belianŭ:

— Bărbate dragă, am aflatŭ fată la alŭ nostru. Stiubeiŭ are o fată cu numele Florica! — Iă séma sĕ nu fie frumósă ca și elŭ, scurtă, grósă nodorósă, ca unŭ piciorŭ de porcŭ.

— O, ce grăescĭ.

— Ce vĕdŭ, aceea grăescŭ, dice bătrênulŭ, au nu-i Stiubeiu câtŭ unŭ putineiŭ și nodorosŭ ca o buturugă de teiu, cu căciula țurcană trasă până în céfă, de pare că căciula îlŭ pórtă pe elŭ, nu elŭ căciula.

— Li, li, bărbate, că minunatŭ mai ești adĭ în diua de Crăciunŭ.

— Ea ascultă muere, cunoscŭ pe Stiubeiŭ?

— Ce vorbă! Pare că nu trece în tótă diua pe sub ochii mei colea la stoborŭ!

— Cunoscĭ și pe Trina séu mai bine pe Leapșa?

— Mĕ intrebĭ ca-și cândŭ nu m'așĭ fi despărțitŭ numai acum de ea icĭ la pórtă.

— Bine! Ei, ce? vrei sĕ-mĭ înglodĭ pe Marcelŭ în noroiulŭ lui Stiubeiŭ? Eu cu Anturuga și cu mócârțanulŭ de Stiubeiŭ, cuscri! Décă-țĭ place sĕ te săruțĭ cu Leapșa, ném nimicŭ, dar Marcelŭ este alŭ meu. Singurulŭ moșteanŭ și n'amŭ ce mai este din familia nóstră, și apoi sĕ-lŭ aruncŭ în o gârlă cu Stiubeiu? Unde-țĭ suntŭ mințile babo?

(Va urma.) *Aronŭ Densușanu.*

Pe cândŭ deputaţii lucréză în cameră, fără de a avé oposiţiune, în acelaşĭ timpŭ în afară de cameră o-posiţiunea îşĭ închégă rêndurile, preparându-şĭ têrêmulŭ pentru alegerile viitóre.

Oposiţiunea crede, că e fórte potrivitŭ timpulŭ de a întrá pe faţă în acţiune afară din parlamentŭ în contra guvernuluĭ d-luĭ Brătianu.

De acea capii oposiţiunii convócă şi organiséză în tótă ţéra întrunirĭ publice, în care se discută specialmente numaĭ cestiunĭ interne; ér în ceea ce privesce politica esternă se mărginescŭ a o atinge namai în trécĕtŭ, fără a arĕta o direcţiune positivă, care ar serví dreptŭ angajamentŭ venindŭ la putere.

Aderenţii oposiţiunii se înmulţescŭ pe ḑĭ ce merge şi mai cu sémă nepotismulŭ, ce domnesce astăḑĭ, împinge pe mulţĭ ómeni onestĭ şi seriosĭ ca, nevoindŭ a întrá în vr'una din arenele luptelorŭ de partidŭ, sĕ privéscă cu indiferenţă la politica militantă ce se desfăşură în interiorulŭ ţĕrii cu atâta inverşunare.

E tristŭ lucrŭ a vedé, cum cele mai bune puterĭ, cele mai oneste caractere se tocescŭ şi se mistuescŭ în acéstă politică militantă, care numai bine n'a adusŭ şi nu va aduce némului romănescŭ.

Celŭ mai mare rĕu ce róde la rădăcina guvernului d-lui Brătianu este, după mine, **cumululŭ** séu aşa numitulŭ **bugetarismŭ**, ca o persónă sĕ aibă în acelaşĭ timpŭ câte cincĭ şi ḑece slujbe, ér altulŭ, fie shiar specialistŭ într'o ramură séu alta, sĕ fie cu desĕvêrşire o-ropsitŭ.

Oposiţiunea cunósce acéstă slăbiciune a guvernului şi de aceea scie sĕ-o esploateze de minune.

Neapĕratŭ şi guvernulŭ cu ómenii sĕi militéză neobositŭ în combaterea oposiţiunii. Trecutulŭ ei este într'una luatŭ dreptŭ basă de plecare în a-i face cele mai marĭ acusaţiunĭ de nepatriotismŭ şi de sarcinĭ grele ce ar fi impusŭ asupra ţĕrii; şi ca combaterea sĕ aibă resultatu ŭ doritŭ la alegerĭ, partidulŭ guvernamentalŭ şĭ-a alesŭ şi organisatŭ unŭ comitetŭ centralŭ cu reşedinţa în Bucurescĭ. Acestŭ comitetŭ este însărcinatŭ a institui şi organisá în tóte judeţele subcomitete, carĭ sĕ lucreze la avisulŭ celui din Bucurescĭ, şi astfelŭ cu puterĭ unite sĕ respingă năvala ce ar voi sĕ dea oposiţiunea asupra puterii.

Comitetulŭ centralŭ, după câte audŭ, va scóte unŭ ḑiarŭ pe acţiunĭ în valóre nominală de 200 mii francĭ, care sĕ apere politica aşa numitului partidŭ liberalŭ — Brătianistŭ.

Lumea aştéptă cu mare nerăbdare apariţiunea acestui ḑiarŭ militantŭ de ocasiune, ca sĕ vadă întrucâtŭ programulŭ lui s'ar abate dela cunoscutulŭ programŭ alŭ »Romănulŭ«; căcĭ sciutŭ este, că bĕtrênulŭ Rosetti a fostŭ şi este unŭ trupŭ şi sufletŭ cu d. Brătianu.

Acestŭ rĕu alŭ poliiiceĭ militante are şi unŭ bine, acela de a face mai cu sémă pe tênĕra generaţiune, sĕ se gândéscă seriosŭ la viitorulŭ Românilorŭ şi sĕ inaugureze o politică bărbătéscă şi sinceră.

E sciutŭ, că politica militantă e timidă şi umilită în afară, bugetarofilă şi cumulardă înăuntru; ér politica bărbătéscă şi sinceră esclude aceste umilirĭ şi lupte sterile pentru bugetŭ; ea caută cu arma sciinţii, cu curajŭ bărbătescŭ şi cu gândirile omului luminatŭ numai la stabilirea şi consolidarea viitorului unei naţiunĭ.

Acésta a înţeles'o noua generaţiune şi a începutŭ a se mişcá.

Neapĕratŭ e lucru firescŭ, ca mişcările ei sĕ nu placă multora, carĭ erau deprinşĭ a îşĭ mărginí tótă acţiunea într'unŭ cercŭ fórte restrinsŭ localŭ.

Mulţĭ éraşĭ din cei înregimentaţĭ în taberile partidelorŭ militante politice de până astăḑĭ se încércă a-trage în partea lorŭ tinerimea şi a o face sĕ se amestee în aceste lupte.

Tinerimea însă s'a feritŭ de aueste înregimentărĭ şi merge pe o cale de ea însaşĭ croită şi care póte sĕ dea cele mai bune róde pentru propăşirea némului romănescŭ.

Din aceste împrejurărĭ se esplică şi furtunósele ei adunărĭ dela universitate, manifestate în contra unorŭ profesorĭ, carĭ credéu, că sunt chiămaţĭ de provedinţa... bugetară în a croi demersurĭ politice acelora, carĭ deja sunt ómenĭ maturĭ, cu vederile şi convingerile lorŭ proprii.

Din acestŭ punctŭ de vedere judecatŭ lucrulŭ, eu credŭ, că era cu multŭ mai bine în a lăsá noua generaţiune sĕ-şĭ plămădéscă singurĭ calea pentru viitorulŭ ei politicŭ, decâtŭ sĕ se amestece în frĕmântările lorŭ acei ómenĭ pasionaţĭ pentru lupte militante şi carĭ nu vĕdŭ decâtŭ prin prisma intereselorŭ lorŭ particulare.

Omenii nostrĭ politicĭ ar trebui se ia esemplu în acéstă privinţă dela vecinii nostri Ungurĭ, carĭ sĕ silescŭ din tóte puterile lorŭ, ca fanatismulŭ naţionalŭ sĕ îlŭ sădéscă în inimile tinerimei încă din fragedă etate, ér nu ca ai nostrĭ sĕ 'lŭ stângă şi sĕ 'lŭ năbuşéscă chiarŭ şi acolo unde elŭ; **neglijatŭ şi nenutritŭ**, vine prin instinctŭ naturalŭ de sânge sĕ isbucnéscă.

Dunărescu.

Corespondinţa nóstră din Comitate.

Butenĭ, 3 Maiu 1884 n.

In ḑiua de 30 Aprile n. fu alegere de medicŭ cercualŭ în opidulŭ Butenĭ (com. Arad). Românii n'au isbutitŭ sĕ-şĭ alégă unŭ crestinŭ, ci ca şi în alţĭ anĭ s'a alesŭ unŭ jidanŭ, Fekete József (din Shvarz), care nu pricepe limba poporului. Pre câtŭ am înţelesŭ bieţii alegătorĭ românĭ ar fi voitŭ sĕ protesteze, dar părăsindu-i conducătorii lorŭ prin retragere dela votare, éră alţii ţinêndŭ cu jidovimea ca d. e. notariulŭ I. P. şi alţii, românii fură siliţĭ sĕ tacă.

După alegere s'a datŭ beutură, şi după ce toţĭ se ameţiră, păşesce d. notarŭ **Isidorŭ Popescu**, care, suntemŭ siliţĭ din nenorocire a o spune, în locŭ de a fi mai passivŭ, décă posiţiunea sa nu-i iértă a se mişca românesce, totdéuna a luptatŭ cu mare inverşunare contra intereselorŭ naţionale ale poporului românescŭ, — păşesce ḑicŭ în mijloculŭ publicului, 30, 40 de inşĭ cu jidovĭ cu totŭ şi propune a se aclama candidatŭ de deputatŭ la dieta ţerii, pentru cerculŭ Iosaşelului, d. jude reg. din locŭ **Naszády Iván** cu programă guvernamentală. La acésta toţĭ erumpŭ în »élyen« — urĭ. Au mai vorbitŭ cu mare însufleţire şi s'ă blamatŭ multŭ preotulŭ din Paiuşenĭ **Teodorŭ Rada** şi învĕţătorulŭ din Chisindia **Filimonŭ Ardelénŭ**.

Se vorbesce, că ambi arŭ avé o afacere şi prin acésta credŭ dênşii că vorŭ câstiga, pentrucă altcum nu ne putemŭ esplica ucestŭ pasŭ rătăcitŭ alŭ D-lorŭ, sciindu-i până acuma că totdéuna au ţinutŭ la stindardulŭ naţionalŭ.

Altcum slăbiciunĭ de aceste mai avemŭ noi pe aici mai vêrtosŭ în protopresbiteratulŭ Halmagiului cu puţine esceptiunĭ.

Reuşita domnilorŭ e mai ca sigură, de órece în protopopiatulŭ Buteniului ne lipsesce de presente unŭ conductoriu de influinţă, éră în prot. Halmagiului păstoresce părintele **Ioanŭ Groza, celŭ care a dispusŭ sĕ se cânte unguresce în biserica românéscă.** Părintele Groza décă ar ţiné la stindardulŭ naţionalŭ nu cu gura ci cu **inima**, atuncĭ în cerculŭ electoralŭ alŭ Iosaşelului totdéuna amŭ reuşi cu cdndidatŭ naţionalŭ. Din nenorocire însĕ D-sa, de unŭ timpŭ încóce, nu ne putemŭ esplica din ce cause, a stricatŭ fórte multŭ causei naţionale. Gurile rele ḑicŭ, că şi D-sa ţine multŭ la „resultatele practice.« Nu scimŭ până cândŭ.

Prin urmare domnii şi fraţii nostri patrioţĭ Maghiarĭ după ce le succese a învinge pre candidatulŭ naţionalŭ în dóue perióde, acum numai unŭ pasŭ mai făcură şi **delăturară şi pre „Viitoristulŭ“ G. Constantini.**

Subcomitetulŭ electoralŭ resp. partida naţională nu face nicĭ o mişcare. Din partea comitetului centralŭ esecutivŭ din Aradŭ avemŭ îndrumare sĕ nu ne angajămŭ cu nimene, pe când domnii patrioţĭ s'au luatŭ de timpuriu, şi prin ajutoriulŭ jidanilorŭ de carĭ se află în tótă comuna, corupŭ şi atragŭ pre alegatorĭ în castrele lorŭ. Astfelŭ cândŭ vomŭ începe noi a ne mişca ne vomŭ pomeni singurĭ. Sĕ nu crédă însĕ nimerea, că poporulŭ va alege deputatŭ cu programă guvernamentală din convicţiune; nu! Poporulŭ nostru în genere încă totŭ nu pré scie ce e guvernamentalŭ şi ce e naţionalŭ. Presiunea, gandarmeria, corupţiunea, lipsa de conducătorĭ, preoţii nostri cei slabĭ, — acestia alegŭ deputatulŭ guvernamentalŭ!

Astfelŭ stămŭ noi cu causa naţională în cerculŭ Iosăşelului, astfelŭ credŭ vorŭ sta mai mulţĭ în comitatulŭ Aradului.

In causa alegerii de delegaţĭ la conferinţa generală din Sibiiu nicĭ până aḑi n'amŭ căpĕtatŭ instrucţiunĭ dela comitetulŭ centralŭ din Aradŭ. Noi totŭ amŭ asceptatŭ. Pe semne în comitatulŭ Aradului nu s'a alesŭ nicĭ unŭ delegatŭ, celŭ puţinŭ nu sciu unde s'ar fi făcutŭ alegere. Póte ca nicĭ nu se vorŭ alege. Cine scie ce va mai fi şi acésta?

Tiberiu Grach.

Academia Română.

(Urmare.)

II. Premiulŭ Statului Heliade Rădulescu de 5,000 lei se va decerne în cursulŭ sesiunii generale din Martie-Aprile 1885, unei cărţĭ scrise în limba română cu conţinutŭ literarŭ, care se va judeca mai meritória printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1883 până la 31 Decembre 1884.

NB. Concurenţii la aceste premii vorŭ binevoi a trimete la cancelaria Academiei române în Bucurescĭ — Palatulŭ universităţii — operele lorŭ, carĭ vorŭ fi în condiţiunile de timpŭ aci însemnate, în câte 12 exemplare, până la 31 Decembre 1884.

III. Premiulŭ Statului Lazarŭ, de 5.000 lei se va decerne, în sesiunea generală a anului 1885, celei mai bune disertaţiunĭ scrise în limba română asupra următorului subiectŭ:

„Studiu asupra agriculturei, industriei şi comerciului în România.«

Lucrarea va trata despre starea actuală a acestorŭ trei ramure de producţiune şi despre mijlócele de a le ameliora. O ochire asupra istoriei economice a României în seculii 17, 18 şi 19 va precede acestui studiu. Studiulŭ va fi făcutŭ din punctulŭ de vedere economicŭ şi technicŭ. Manuscrisulŭ trebue sĕ cuprindă materiă pentru celŭ puţinŭ 300—400 pagine de tiparŭ în 8° garmond. Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decembre 1884.

IV. Premiulŭ Statului Heliade Rădulescu de 5.000 lei se va decerne, în sesiunea generală din Martie-Aprile 1886, celei mai bogate colecţiunĭ de arii populare române.

Colecţiunile vorŭ trebuí sĕ întrunéscă următórele condiţiunĭ:

1. Ariile sĕ fie arangiate pentru clavirŭ şi la melodiile cântate din gură, pentru clavirŭ şi voce cu însĕmnarea cuvintelorŭ sub note.

2. Sĕ fie însoţite de o indicare pe câtŭ sĕ va puté mai completă a publicărilorŭ anteriore de melodii române.

3. Sĕ se arete loculŭ şi imprejurările, în carĭ au fostŭ adunate melodiile cele nouĕ.

Terminulŭ presentării colecţiunilorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decembre 2885.

V. Premiulŭ Statului Lazarŭ de 5.000 lei se va decerne în sesiunea generală din Martie—Aprile 1887 celei mai bune lucrărĭ în limba română asupra următorului subiectŭ.

„Flora descriptivă a unui judeţŭ din România“ după alegerea concurentului.

Mannscrisulŭ trebue sĕ cuprindă materiă pentru 300—400 pagine de tiparŭ în 8° garmond.

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi 31 Decembre 1886.

VI. Premiulŭ Alexandru Ioanŭ Cuza, de 4.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din primăvéra anului 1887 celei mai bune disertaţiunĭ în limba română asupra următorului subiectŭ:

»Istoria Românilorŭ în Dacia Traiană, dela Aurelianŭ până la fundarea principatelorŭ Moldova şi Ţéra-românéscă.«

Intinderea operatului va fi de 20 cóle de tiparŭ în 4° micŭ séu 8° ordinarŭ cu litere cicero. Terminulŭ presentării manuscriselorŭ va fi 31 Decembre 1886.

NB. Manuscrisele relative la premiele de sub N-rii III, IV, V şi VI se vorŭ presinta anonime, purtândŭ o devisă, care va fi reprodusă pe unŭ plicŭ sigilatŭ conţinêndŭ numele concurentului.

Academia îşĭ reservă dreptulŭ de a tipărí în publicaţiunile sale lucrările ce se vorŭ premia.

Diverse.

Unŭ nou advocatŭ. — D. Dr. Theodorŭ Mihali a deschisŭ cancelariă advocaţială în Deeşiu.

Necrologŭ. — Familia Cîrlea din Alba-Iulia cu durere anunţă mórtea iubitului soţŭ, tată, socru şi frate **Samuilŭ Cîrlea**, în etate de 73 anĭ. Fie'i ţĕrîna uşóră!

Opinca. — Maghiarii, cu ocasiunea eroismului ce l'au desvoltatŭ în Clusiu, s'au esprimatŭ: »opinca s'a ridicatŭ încontra cismei, dar nicĭ cândŭ nu se va face cismă.« Unu Românŭ mai deunăḑĭ, auḑindŭ de acéstă esprimare a ḑisŭ: »Opinca se va face cismă, dar nicĭ odată cismă cu pinteni!«

In momentulŭ de a puue ḑiarulŭ sub presă primimŭ următórea telegramă:

Aradŭ, 31 Maiŭ.

Venindu-ne la cunoscinţă că preşedintele comitetului centralŭ esecutivŭ, **Iónu Popovici Deseanu**, care în şedinţele de Lunĭ şi Marţĭ ale comitetului a militatŭ pentru intrarea Românilorŭ în partida guvernamentală, a făcutŭ alianţă cu organele comitatense pentru desavuarea hotărîrilorŭ comitetului, convocândŭ în modŭ clandestinŭ pe Mercurea viitóre o conferenţă la Aradŭ a alegătorilorŭ românĭ din comitatŭ; subsemnaţii membrii ai comitetului centralŭ, voindŭ a ferí pe alegatorii românĭ de mistificările şi seducerile ce se intenţionéză, le aducemŭ la cunoscinţă hotărîrile comitetului centralŭ, privitóre la atitudinea Românilorŭ faţă cu alegerile de deputaţĭ.

Acele hotărîrĭ ale comitetului sună astfelŭ:

Românii din comitatulŭ Aradului iau parte activă la alegerĭ pe basa programei naţionale stabilită în conferinţa din Sibiiu la 1881.

Ei vorŭ luptă în oposiţiă faţă cu guvernulŭ; îndatorindu-se a sprijiní moralminte pe candidaţii oposiţiei de orĭ ce nuanţă.

In cercurile unde partida naţională română nu va avé candidaţĭ sĕi, vorŭ votá pentru candidaţii oposiţiei maghiare.

Oposiţiunea maghiară la rêndulŭ ei asemenea s'a angajatŭ a lucrá pentru reuşita candidaţilorŭ naţionalĭ românĭ în cercurile Radna, Boroşneu şi Iosăşelŭ.

D. Deseanu declarândŭ categoricŭ că, după încheiarea şedinţelorŭ comitetului, va zădărnicí esecutarea hotărîrilorŭ acestui comitetŭ şi că va combate pe faţă acele concluse, subscrişii vedemŭ în acestŭ demersŭ alŭ domniei sale unŭ atentatŭ la programa şi solidaritatea naţională.

Dreptŭ aceea îlŭ considerămŭ ca eşitŭ din partida naţională.

Subscrişii membrii ai comitetului centralŭ esecutivŭ, pentru salvarea onórei naţionale şi concluselorŭ comitetului, ne simţimŭ moralmente îndatoraţĭ a le esecutá noi înşine.

Nicolau Philimonŭ, Dr. Dumitru Magdu, Iónŭ Câmpianŭ, George Telescu, Dr. Iónŭ Popŭ, Pavelŭ Truţa, Iónŭ Moldovanŭ, Gregoriŭ Venterŭ, Vasile Mangra, M. B. Stănescu.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 31 Maiu st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.70	Bonurĭ croato-slavone	100.–
Rentă de aurŭ 4%	92.05	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.25
Rentă de hârtiă 5%	88.70	Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.–
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.50	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	115.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.60	Renta de hârtiă austriacă	80.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.–	Renta de arg. austr.	81.35
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.60	Renta de aurŭ austr.	102.–
Bonurĭ rurale ungare	101.75	Losurile din 1860	135.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.25	Acţiunile băncei austro-ungare	862.–
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.–	Act. băncei de creditŭ ung.	310.52
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.52	Act. băncei de creditŭ austr.	309.30
Bonurĭ rurale transilvane	101.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.75
		Napoleon-d'orĭ	9.70
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.75
		Londra 10 Livres sterlinge	122.30

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 17 Maiŭ st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	$94^{7}/_{8}$	vênd.	$95^{1}/_{8}$
Renta rom. amort. (5%)	»	$95^{1}/_{4}$	»	95
» convert. (6%)	»	$98^{1}/_{8}$	»	$100^{3}/_{4}$
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	»	32	»	34
Credit fonc. rural (7%)	»	$102^{1}/_{4}$	»	$105^{1}/_{4}$
» „ „ (5%)	„	$92^{1}/_{2}$	„	$93^{3}/_{4}$
» » urban (7%)	»	$103^{1}/_{2}$	»	104
» » » (6%)	»	$99^{1}/_{3}$	»	100
» » » (5%)	»	$90.^{5}/_{8}$	»	$90^{1}/_{2}$
Banca naţională a României	»	1379.	»	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	»	$379.^{1}/_{2}$	»	—
« » » Naţională	»	237.	»	—
Aurŭ	»	$3.40^{1}/_{2}$	»	3.40
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.07.	»	2.09

Cursulŭ pieţei Braşovŭ
din 31 Maiu st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.31	Vênd.	9.33
Argint românesc	»	9.24	»	9.28
Napoleon-d'orĭ	»	9.64	»	9.67
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.98
Imperialĭ	»	9.90	»	9.96
Galbenĭ	»	5.62	»	5.66
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă„ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI“

DIARŬ CUOTIDIANŬ.

Abonamente

se potŭ face la **1** şi **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ	12 fl. v. a.
„ „ „ 1/2 „	6 „ „
„ „ „ 1/4 „	3 „ „
Se acórdă abonamente şi lunare cu	1 „ „
Pentru România şi străinătate pe anŭ	36 francĭ
„ „ „ „ 1/2 „	18 „
„ „ „ „ 1/4 „	9 „

Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea ḑiarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârḑiere.

Tarifa anunciurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6

Pentru inserţiunĭ şi reclame pag. a III linia à . „ —„ 10

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Braşovŭ 1|13 Maiŭ 1884.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

2—3

Concursŭ.

Devenindŭ vacante 10 din ajutórele acordate la învĕţăcei de meserii în anii trecuţĭ, se publică prin acésta din nou concursŭ la 10 stipendii de câte 25 fl. pe anŭ, menite pentru tinerĭ românĭ, carĭ voiescŭ a învĕţá vre-o meseria, dar mai cu sémă: rotăria, lemnăria (bărdăşia) faurăria, mĕsĕria, (têmplăria), cismăria, pălărieria, curelăria, şelăria, maşinăria agricolă.

Cererile au se înaintá comitetului »Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ« în Sibiu până la 20 Iunie st. n. 1884. Cererile întrate mai târḑiu nu se vorŭ considerá.

La cerere sĕ se acludă:

1) Atestatŭ de botezŭ, din care sĕ se védă, că concurentulŭ este de nascere românŭ şi că are celŭ puţinŭ vêrsta de 14 anĭ.

2) Atestatŭ scolasticŭ, din care sĕ se vedă, că concurentulŭ are celŭ puţinŭ cunoscinţele, ce se predau în şcólele primare din Austro-Ungaria şi sĕ cunóscă şi o altă limbă folosită în ţéră, precum maghiară séu germană.

3) Reversŭ dela părinţĭ séu tutorĭ, prin care aceştia se obligă, că vorŭ lăsa pre fiii séu pupulii lorŭ sĕ inveţe meseria, la care se aplică, până cândŭ vorŭ eşí sodalĭ cu atestate în regulă.

4) Contractulŭ în originalŭ séu în copiă vidimată, ce părintele séu tutorulŭ concurentului a încheiatŭ cu măiestrulŭ la care învĕţăcelulŭ este primitŭ spre a învĕţá meseria.

Avêndŭ învĕţăceii purtare bună în tóte privinţele, stipendiulŭ conferitŭ li se lasă în folosire până la terminarea învĕţăturei, ficsată în contractŭ.

Din şedinţa comitetului asociaţiunei transilvane pentrn literatura română şi cultura poporului românŭ, ţinută la Sibíu în 18 Maiu st. n. 1884.

Iacobŭ Bologa, v.-preşedinte. **Dr. D. P. Barcianu,** secretariu.

Tipografia Alexi Braşovŭ.